

וּבְכָרְךָ תִּצְמַחְנוּ

א וועכנטליכע בלעטל ארויס געגעבן דורך בני אמונים

פערל ווערטער אויף אמן און דאווענען אין די פרשה

פניני אמונים

מאה ברכות באשיצן פון מאה קללות

"אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם כְּלָכֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (כט ט)
"למה נסמכה פרשה זו לפרשת קללות? לפי ששמענו ישראל מאה קללות חסר שתיים בפרשה זו, חוץ מארבעים ותשע שנאמרו בתורת כהנים, מיד הריקו פניהם ואמרו: 'מי יוכל לעמוד באלו?!' מיד קרא אותם משה והיה מפייסן בדברים" (תנחומא א.)

דער רוקח (ס' ט) שרייבט אז דער וואס זאגט מאה ברכות ווערט געראטעוועט פון מאה קללות; אכט און ניינציג פון פרשת כי תבא, און נאך צוויי וואס זענען מרומז אין דער פסוק (דברים כח סא): "גַּם כָּל חַלְי וְכָל מִכָּה".

זאגט דער ראב"ד רבי משה שטערנבוך:

גערעכט טאקע, די חכמים (במ"ד יח כא) זאגן, אז זאגן מאה ברכות יעדן טאג טוט אונז ראטעווען פון א מגיפה, אבער אין די ווערטער פון רוקח איז דא א חידוש אז עס באשיצט נישט נאר פון א מגיפה, נאר דאס איז א אלגעמיינע סגולה געראטעוועט ווערן פון אלע 'מאה קללות' פון תורה.

און דערציילט אז פאר אסאך יארן ווען עס איז געווען אין ארץ ישראל א עת צרה, האט ער זיך באטייליגט ביי א עצרת תפילה וואס איז פארגעקומען אין שטאט ראש העין, וואו אויפן ארט איז אנוועזנד געווען איינער פון די גדולי המקובלים פון תימן וואס איז דעמאלטס שוין געווען זייער א עלטערער איד און האט דערציילט אז אזוי האבן זיך געפירט די תימנער אידן ביי יעדע עת צרה, זיך צו מחזק זיין און מקפיד זיין אויף עת מאה ברכות מיט כוונה, און אין דעם זכות האבן זיי געזען גרויסע ישועות.

¹ביאורים והנהגות

צוליב די צער השכינה און נישט צוליב דיין אייגענע צער.

א הייליגע גייסט אויך צווישן די ווייטע
"אם יהיה נדחה בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך" (ל ד)

נאר ענק זענען זוכה צו זיין 'נצבים'

"אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם כְּלָכֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם רְאִשֵׁיכֶם שְׁבִיטֵיכֶם וְקַנְיֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל" (כט ט)
טייטש דער 'שפת אמת':

משה האט געזאגט פאר די אידן: "אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם כְּלָכֶם", נאר ענק האבן זוכה געווען צו זיין 'נצבים' פאר ה', און איך נישט. ווייל ענק האבן געזינדיגט ביים עגל און דורך די תשובה האבן ענק פאראכטן ענקער זינד, און חז"ל זאגן דאך: "במקום שבעלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם עומדים" (ברכות לד ב.)

¹שפת אמת תרל"ט

מקיים זיין מצוות איז מקדש די מחשבה

"הַנִּסְתָּרֹת לַה' אֱלֹהֵינוּ וְהַנִּגְלֹת לְנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת" (כט כח)
דער 'סוד העבודה' פון סלאנים זאגט:

אויב ווילסטו אז דייער פארבראגענע מחשבות זאלן זיין הייליג און געווינדמעט נאר "לה' אלקינו", דער וועג צו דעם איז: "וְהִנְגַּלְתָּ לְנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת" - מקיים זיין די מצוות מעשיות וואס מיר זענען באפוילן געווארן. ווייל מקיים זיין די מצוות איז מטהר און מקדש די מחשבה, אזוי ווי מיר זאגן ביי דער נוסח פון ברכות המצוות: "אשר קדשנו במצוותיו...".

¹תורת אבות

תשובה טון צוליב צער השכינה

"וְהִשְׁבַּתְךָ אֶל לְבָבְךָ בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדְיָחָה ה' אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה; וְשִׁבַּת עַד ה' אֱלֹהֶיךָ" (ג-א א)

רבי אליעזר הלוי הורוויץ פון טארניגראד טייטש: אויב וועסטו אריינגעמען אין דיין הארץ און לעבן מיט דעם געדאנק אז: "בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדְיָחָה ה' אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה", וואו דו געפונסט זיך געפונט זיך דארט אויך השכי"ת, אזוי ווי חז"ל זאגן (מגילה כט א): "בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שבכל מקום שגלו - שכינה עמהן", וועט דיין צער אויף גלות השכינה זיין גרעסער פון דיין צער אויף דיין אייגענע גלות, און עס וועט מקיים ווערן: "וְשִׁבַּת עַד ה' אֱלֹהֶיךָ" - אז דו וועסט תשובה טון

רבי צבי הירש פערבער פון די לאנדאנער רבנים איז אמאל אנגעקומען צו זיין בית המדרש אין ראש השנה, און איז איבערגענומען געווארן צו זען וואו דער גאנצער שול איז פיל מיט אסאך אידן וואס זענען געקומען אויסגיין זייער הארץ אין די הייליגע טעג, און צווישן זיי האבן זיך אויך געפונען אזעלעכע וואס זענען ווייט פון תורה און מצוות. האט ער זיך אנגערופן און געזאגט: וואס ברענגט די אידן וואס זענען ווייט פון תורה און מצוות זיי זאלן קומען אין שול אין די ימים הנוראים, צווינגט דען די רעגירונג אויף דעם? מוז מען זאגן אז די אידישע פינק וועקט זיך אויף אין זיי, דער פינק וואס אויך טויזנטער גלות יארן, ביטערע און שווערע וואנדערן און ס'ווייסן האבן נישט געקענט אויסלעשן.

דער וואונדערליכער עפיזאד איז מרומז אין אונזער פסוק: "אם יהיה נדחה בקצה השמים", אויך די וואס זענען פארשטיסן געווארן פון מקיים זיין תורה און מצוות, און עס געפונט אין עק פון זייערע אינטערעסן, פון דעסוועגן "משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך" - דער הייליגער פונק טלעיט נאך אין זיי וועט זיי צוזאמנעמען זיי זאלן קומען אין שול.

¹כרם הצבי

מיטן דאווענען קומט די כוונה

"כִּי קְרוּב אֱלֹהִים הַדָּבָר מֵאֵד בְּפִיךָ וּבְלִבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ" (ל ד)

לכאורה וואלט געדארפט שטיין פארקערט: 'בלבב ובפין...', ווייל די מחשבה פון די הארץ איז פריער פון די מעשה?

ערקלערט האדמו"ר רבי יששכר דוב מבעלזא: דער פסוק קומט אונז לערנען, אויך ווען א מענטש געפונט זיך אין א מצב וואס ער איז נישט מסוגל מכוון צו זיין ביים דאווענען, זאל ער זיך נישט צוריק האלטן פון דאווענען, טראכטנדיג אז אזא תפילה קען נישט העלפן, נאר ער זאל טון וואס ער קען און זיך שטארקן ווי ווייט מעגליך צו דאווענען כאטש מיטן מויל, און השי"ת וועט אים העלפן ער זאל צוקומען צו די דרגה פון: "וּבְלִבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ", אזוי ווי עס שטייט (ד"ה א כח ט): "וְהִכֵּן לְבָבְךָ אֵלֶיךָ".

¹מהר"ד

"שחר אבקשך צורי ומשגבי"

אבינו מלכנו חמול עלינו ועל עוללנו ומפנו ענטפערן אמן איז מעורר חסדים און רחמים אויף אידן (ספר המפואר עמ' יב)

אבינו מלכנו חמול עלינו ועל עוללנו ומפנו ענטפערן אמן איז מעורר חסדים און רחמים אויף אידן (ספר המפואר עמ' יב)

טייערער איד! דו ווילסט עס זאל זיך עפענען פאר דיר די טויערן פון תשובה און ישועות? קום פריה אין שול יעדן אינדערפריה צו זאגן ברכות השחר מיט א חברותא און דורך דעם וועסטו זאמלען אסאך אמן'ס וואס זייער סגולה וועט דיר ביישטיין ביי יום הדין הבא עלינו לטובה ולברכה.

א אוצר פון אינטערעסאנטע ווערטער אויף די שייכות פון אמן און תשובה

תשובה גדולה אויף נישט ענטפערן אמן

אינס פון די שטרוכלונגען וואס שטייען פאר דער וואס וויל תשובה טון, איז זיך פארנעמען מיט די זינד וואס זעהן אויף זיך אין זיינע אויגן ווי ערנסטע, ווען ער טוט זיך אינגאנצן פארהיילן פון די זינד וואס זעהן אויס אין זיינע אויגן ווי גרינגע, א ביישפיל צו דעם איז ענטפערן אמן; עס זענען דא וואס האבן א טעות און טראכטן אז מ'דארף נישט תשובה טון אויף נישט ענטפערן אמן, אבער דער מקובל רבי מאיר הכהן פאפירע מגורי האר"י איז פאר אונז מגלה אז דער זינד איז אזוי הארב, און אויף דעם דארף מען טון א תשובה גדולה. און אזוי שרייבט ער:

"עס פעלט זיך אויס א תשובה גדולה פאר דער וואס הענטפערט נישט אמן - און אויך דער וואס האבן גאר איינמאל נישט געענטפערט - צ.ב.ש. ווען ער האט געהערט עפעס א ברכה אויף א פרי, אדער א ברכה אויף א מצוה, און אוודאי ביי חזרת הש"ץ... און ביי די וידוי פון אשכנז" וואס מ'זאגט יעדן טאג זאל ער אראפלאזן טרערן אויף די אמן'ס וואס ער האט נישט געענטפערט."

אור הישר זי-יט די דורשי רשומות האבן געגעבן א רמז אויף דער חיוב פון תשובה טון דווקא אויף ענטפערן אמן, פון דעם וואס די ברכה אויף תשובה ביי שמונה עשרה הייבט זיך אן מיט די ווערטער: "סלח לנו אבינו" וואס די ראשי תיבות זענען בגימטריה אמן'.

אמן עפענט די טויערן פון תשובה

אויף די מאמר (שבת קט"ב): "כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן" האט רבי שלמה קארלינער געזאגט אז די "שערי גן עדן" מייןט די "שערי תשובה", און די חכמים זאגן אונז אז יעדער וואס ענטפערט אמן בכל כחו עפענט מען אים די טויערן פון תשובה. זיין פולמלא מקום רבי אשר סטאלינער האט צו דעם צוגעלייגט, ווייל די חכמים זאגן אז דער "לו" און נישט "פתחו לו", זעט מען אז דער וואס ענטפערט אמן בכל כחו עפענט מען שוין די טויערן פון תשובה און קיין אפהאלט.

דער בעל "שומר אמונים" האט צו דעם צוגעשטעלט דעם פסוק (הושע י"ג): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'". קחו עמכם טוט זאמלען דברים שבקדושה צ.ב.ש. ענטפערן אמן, און אין דעם זכות וועלן זיך עפענען פאר ענק די טויערן פון תשובה און ענק וועלן זוכה זיין תשובה טון.

בית אהרן הגדה של פסח ד"ה הא לחמא עניא, לראש השנה ד"ה כתיב ושובו: שומר אמונים מאמר פתחו שערים פרק טו

אמן - דער וועג צו תשובה טון

דער שאמלויער רב רבי שלמה זלמן עהרנרייך זאגט:

אין גמרא (יומא פ"ב) איז ערקלעט אז תשובה איז בשלימות גאר אויב עס וועט זיך אים מאכן נאכאמאל די זינד אין דער זעלבער פלאץ און צייט וואס ער האט געזינדיגט, און ווען ער וועט זיך מתברר זיין און נישט זינדיגן, וועט מען איבערגעגינגט ווערן אז זיין תשובה איז אמת'דיג. לויט דעם קען מען זאגן, ווייל דער מענטש וואס וויל תשובה טון דארף מקיים זיין די מצוות אויף דער זעלבער וועג וואס ער

האט געזינדיגט. דעריבער דער וואס האט עובר געווען א עבירה בפרהסיה און מיט ענות, וועט זיין תקנה זיין מדה כנגד מדה ווען ער וועט דאווענען און ענטפערן 'אמן' הויך אין שול, אן זיך צו עמעמן פון די וואס שפעטן און לאכן אפ. אויב ער וועט אזוי טון, וועט זיך איבערצייגן אז ער האט תשובה געטון.

דאס איז מרמז דער פסוק (הושע י"ג): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'". נעמט מיט מיט ענק צו די קדושה די זעלבע שטריכן וואס מיט זיי האבן ענק געזינדיגט, און דורך דעם וועט ענקער תשובה זיין בשלימות.

ד'רשות לחם שלמה' לשבת שובה

אמן - מער פון טויזנטער תעניתים

אין ספר 'שומר אמונים' איז דער מחבר מייחד א גאנצע קאפיטל מיטן נאמען 'פתחו שערים' אויף די געוואלדיגע מעלה פון ענטפערן אמן, צווישן זיינע ווערטער שרייבט דער מחבר א זאץ וואס טוט אויפרידערן די הארץ: "אויב ער וועט זיין געווארנט אין אלע איינצעלהייטן און די ב'ח' פון אמן און 'הא שמיה רבא' וואס ווערט געברענגט אין אט דער מאמר, איז זיכער אז ער וועט האבן א תיקון הנפש ביתר שאת, מער פון עטליכע טויזנטער תעניתים אן קיין שיעור, און זיין נפש וועט זיין אנגעקויפט אין שורש העליון, און וועט אוועק נעמען די שמוץ פון זיין נפש, רוח ונשמה."

שומר אמונים מאמר פתחו שערים פרק טו

ענטפערן אמן וואס האט מחזיר בתשובה געווען

עס האט דערציילט איינער פון די תלמידים פון דער בארימטער משפיע רבי אליהו ראטה דער משמש פון האדמו"ר רבי שלמה'קע פון זוועהיל:

רבי אליהו פלעגט שטענדיג מעורר זיין אויף די חשיבות פון זאגן ברכות הנהגין הויך אויף קול. איינמאל האט ער אויך דערציילט א גוטע פארדינסט וואס איז געקומען צוליב די הנהגה:

ער האט געהאט א געוואוינהייט אריינגיין יעדן טאג אין דעם 'קאסק' וואס איז געווען נעבן זיין שטוב, טרינקען דארט א גלעזל משקה און זאגן הויך די ברכה 'שהכל' אז דער פארקויפער וואס איז ווייט געווען פון צו זיין א שומר תורה ומצוות זאל עס הערן. אין א געוויסן טאג האט ער געמאכט ביי זיך א חשבון הנפש: אויב איז דער חשבון מענטש קומט יעדן טאג דא אריין און זאגט הויך א ברכה, איז נישט שייך אז איך זאל שטיין מיט א הילן קאפ, און נישט ענטפערן 'אמן'.

ער האט זיך פארשאפט א קאפל, און פון דעמאלסט אן, יעדן טאג ווען רבי אליהו האט געזאגט זיין ברכה, האט זיך יענער אנגעטוהן די קאפל, און געענטפערט 'אמן'. די התנהגות האט זייער געוויקט אויף זיין נפש, און עס איז נישט אדורך אסאך צייט ביז יענער האט אינגאנצן תשובה טוהן. זמן זען, האט רבי אליהו געזינדיגט, אז זאגן הויך א ברכה און ענטפערן אמן קען טוישן דעם גאנצן לעבנס שטייגער פון א איד און אים דערנענטערן צו ה' יתברך. איש חסיד היה [תולדות רבי אליהו ראטה] עמל בלא

די תפילות פון ימים הנוראים אין ישיבת חברון, זאגן אלע, האבן א ספעציעלן טעם וואס מ'קען עס נישט פארטוישן, א טעם וואס איז פארבליבן אין זייער מויל ביזן היינטיגן טאג. די נוסח התפילה איז צוזאמגעשטעלט פון עטליכע נוסחאות פון די אריות שבחבורה פון די זקני און אויערן, האבן די בעלי תפילות אויפגעטרייטלט די הערצער ווען זיי האבן געדאוונט ביים עמוד און נאכגעשלעפט דעם גאנצן עולם מיט זיך אין די הויכע שטאפלען.

ספעציעל זענען באקאנט די תפילות פונעם ירושלמיער מגיד, דער באוואוסטער גאון רבי שלום שווארצער זצ"ל, מיט זיין אייגנארטיגן 'נוסח' וואס ער האט צוזאמגעשטעלט פון עטליכע בעלי תפילות פונעם פריערדיגן דור, און אין לויף פון די צייט האט ער פארבעסערט און צוגעלייגט זיינע אייגענע קוועטשן און קנייטשן. ר' שלום האט מיט זיין שטארקע שטימע וואס האט געדויערט, אראפגעלייגט א ספעציעלן זיסע דאווענען וואס איז איינגעקויפט געווארן אין די טיפעניש פון די הערצער און האט אויפגעשטעלט א גאנצן דור פון 'בעלי תפילה' וואס דאווענען פארן עמוד אין די עולם הישיבות ביזן היינטיגן טאג.

עס איז שווער צו שילדערן מיט ווערטער ר' שלום'ס א דאווענען. ס'קען זיין אז ווער עס איז נישט אנוועזנד געווען, וועט עס קיינמאל נישט פארשטיין. ר' שלום האט מצליח געווען מיט א ספעציעלן גאונות צוזאמסטעלן זיך זעלבסט מיט די ניגון און די ווערטער ווי איין זאך, ווען יעדע ווארט באקומט זיין ריכטיגן אפטייטש וואס האט זיך דערקענט אויף זיין פנים, אויף זיין שטימע און אין די ניגון וואס האט אים געזאגט, די ווערטער "חזיל ורעה" זענען געזאגט געווארן מיט א ציטער, די ווערטער "וקול דממה דקה" אין א נידריגן טאן, און ווען ער האט אויסגעשריגן "תשובה ותפילה..." איז נישט געווען איינער וואס איז נישט נתעורר געווארן צו תשובה און תפילה.

ר' שלום האט געקענט אריינלייגן אין די טויזנטער מתפללים וואס האבן אים ארום גענומען אלעס וואס זיי האבן געוואלט פילן ביים דאווענען; א נעימות, גלוסטענישן, א דערהויבענע און הייליגע אטמאספער, און זענען נאכגעצויגן געווארן נאך אים ווי סאלדאטן נאך א געהערטן גענעראל.

אונזער ערצילונג רעדט פונקט פון די יאר וואס די ישיבה לייט אין חברון האבן נישט זוכה געווען צו הערן דעם שטארקן שטימע פון ר' שלום. אין די זעלבער יענעם יאר האט ר' שלום געמוזט צוליב א הייליגע שליחות זיין אויפהאלטן אין איראק, און אין די ימים הנוראים איז ער געווען אין די ווייטע שווייץ.

אין ארץ ישראל האט עס פאר זייער אסאך ווי געטון הערנדיג אז דאס יאר וועלן זיי נישט הערן די שטימע פון ר' שלום, אבער פון די צווייטע זייט, שווייץ האט געשטורעמט. ר' שלום, דער וואונדערליכער בעל תפילה און באקאנטער מגיד וועט דאווענען אין די היכל פון די ישיבה גדולה אין די שטאט וואו ער איז איינגעשטאנען, זיין וואס האבן שוין אין זייערע יוגנט זוכה געווען אים צו הערן, האבן אנגעווארמעט זייערע חברים אויף וואס עס ווארט זיי אפ, און אסאך פון זיי האבן באשלאסן צו דאווענען די תפילות פון יום הכיפורים צוזאמען מיט ר' שלום אין די היכל הישיבה, האפנדיג אז ער וועט מסכים זיין צוגיין זינע עמוד און מעורר זיין די שווייצע אידן מיט זיינע תפילות.

יום הכיפורים ביינאכט. ווען עס האט זיך אנגעזעהן ביי די אייגנאנג פון די ישיבה די הויכע געשטאלט פון ר' שלום, האבן הונדערטער נייגערדיגע פאר אויגן געקוקט אויף אים, ער איז אריבער געמיטלעך צווישן זיי, דורכגעגאנג, ווען די צייטער פון דעם יום הדין דערקענט זיך שטארק אויף זיין געזיכט.

די מעריב האט זיך אנגעהויבן מיט 'ברכו' וואס איז געזינגען געווארן מיט די געווענליכן נוסח, און ר' שלום און מיטאמאל נאכגעשלעפט

וכל מאמינים שהוא לבדו הוא

געווארן אין זיינע געדאנקען צו דעם התעוררות'דיגן ניגון וואס מיט דעם האט ער אנגעהויבן דעם ערשטן 'ברכו' פון ראש השנה און יום הכיפורים, ווייט ווייט, ערגעץ דארט אין די הייליגע לאנד. די זכרונות האבן צוגעברענגט עס זאל זיך ערוועקן זיינע געפילן, אבער ר' שלום האט זיך באהאלטן און לאזן אויסגעפירט די ווערטער "כי הם חיינו... ואהבתך אל חסיד ממו לעולמים...".

שחרית האט ר' שלום געדאוונט ותיקין, אזוי ווי זיין שטייגער אלע יארן, ווען יעדע ניגון און ניגון דערמאנט אים ווייטער די ירושלמיער דאווענען, וואס מ'קען עס נישט טוישן, און האט פארשטערקערט זיין הארץ די 'גלות' געפיהלן.

ביי די קורצע רפסקה צווישן שחרית און מוסף זענען די ראשי הישיבה צוגעגאנגען צו ר' שלום און אים געבעטן ער זאל זיי מכבד זיין און צוגיין צום עמוד דאווענען מוסף. ר' שלום האט זיך געקווענקלט אבער אין ענדע האט ער צוגעשטימט, און די התרגשות צווישן די מתפללים איז געשטיגן; עס איז דען א קליינלייטען אין געקערע אויגן צו דאווענען מיט אזא בעל תפילה...

דער חזן האט אויסגעשריגן 'אשר', און דער גאנצער עולם, ערליכע 'בעלי תמים' צוזאמען מיט די קינדערליך און די תלמידי הישיבה, זענען נאכגעשלעפט געווארן נאך אים. ר' שלום האט באשלאסן נישט מוותר זיין אויף קיין שום קנייטש פון די נוסח וואס ער איז געוואוינט, און דער עולם, כאטש זיי זענען נישט געווען געוואוינט צו אזא לאנגע דאווענען, האבן איין מינוט נישט חרטה געהאט אויף די צייט וואס איז געווארן לענגער און לענגער.

די הויכע שמונה עשרה האט ר' שלום אנגעהויבן מיט א נידריגן טאן וואס האט זיך געשטארקט מער און מער ביז ער אנגעקומען צו 'קדושה'. און ווען ער האט אנגעהויבן 'קדושה' האט ער מצליח געווען אויפשאקלען די וועגט פון די ישיבה. פונקט ווי אין 'חברון', האט דער גאנצער עולם, פון קליין ביז גרויס נאכגעזאגט מיט א געשרי: "קדוש, קדוש קדוש... ברוך כבוד ה' ממקומו".

דער גאנצער עולם פון אלט ביז יונג זענען נאכגעשלעפט געווארן נאך די ברען פון ר' שלום, אזוי ווייט אז די גויליגע קעכערע וואס איז געווען אין די דערגעבינדן געביידע האט זיך געוואונדערט אויף די שטורעם וואס האט אנגעטראפן די גאנצע קהילה.

ר' שלום האט ווייטער פארגעזעצט מיט א ברען: "אלוקינו ואלוקי אבותינו היה עם פפיות... העומדים לבקש תפילה ותחנונים...", ווען פלוצלינג איז ער אויפגעצייטערט צווארן. א קלינג פון גלעקליך, פון די טמאלענע דערנעבנדיגע קיכער, האט זיך פלוצלינג אריינגעהערט דורך די פענסטער פון שול. דאס האט געשטערט פאר די הייליגע ניגון פון ר' שלום. זיין הארץ איז צובראכן געווארן אויף שטיקלעך און ער האט נישט געקענט פארזעצן.

דער עולם האט געקוקט אויף אים מיט וואונדער, די אויערן פון די ארטיגע איינוואוינער זענען שוין צוגעוואוינט געווען צו די גלעקליך, אבער די אויערן פון ר' שלום זענען עמפזינדליך געווען. זייער שווער איז אים אנגעקומען זיך צו שטארקן און אראפדרוקן די שטורעמישע געפילן, און ווען ער האט ענדליך געזאגט די ווערטער: "ישים מול ארון הקודש באימה, לשכך כעס וחימה", זענען זיי ארויס געקומען מיט א נייע געזאנג, וואס איז געווען צוגעפאסט צו די הייליגע ווערטער.

ווען רבי שלום איז צוריק קיין ירושלים, איז ער געזיגן אין זיין ספרים-שטוב און האט צוגעפאסט די ליד אויף דעם פיוט ז'כל מאמינים'. ער האט געפילט אז דאס וועט זיין ווי א תשובת המשקל אויף די שטערונג וואס ער האט געהאט ביים דאווענען מוסף אין יענע ווייטע לאנד. אנשטאט די כפייה'דיגע ניגון, האט רבי שלום געזינגען א ניגון פון ריינע אמונה, "וכל מאמינים שהוא לבדו הוא...".

שיח שמואל עובדות והנהגות עמי תקכו